

UO‘K: 811.81.44

**INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDA «SHUKRONALIK»NI IFODALAYDIGAN
BIRLIKLARNING LEKSIK TIPOLOGIYASI****ЛЕКСИЧЕСКАЯ ТИПОЛОГИЯ ЕДИНИЦ ВЫРАЖАЮЩИХ «БЛАГОДАРНОСТЬ» В
АНГЛИЙСКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ****LEXICAL TYPOLOGY OF UNITS EXPRESSING «GRATITUDE» IN ENGLISH AND
UZBEK LANGUAGES****Rahimova Shahnoza Jo‘raqulovna**

Termiz davlat pedagogika instituti o‘qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu tadqiqot ingliz va o‘zbek tillarida «minnatdorchilik»ni ifodalovchi leksik birliklarning tipologiyasini o‘rganadi va har ikkala tilning minnatdorchilikni qanday kodlashini va ifodalashini taqqoslaydi. Tadqiqot minnatdorchilik, rahmat yoki qarzdorlikni ifodalovchi bir qator iboralarni, shu jumladan, bitta so‘zlar, frazalar va mustahkam shakllarni tahlil qiladi. Tadqiqot birinchi navbatda har ikkala tilda minnatdorchilikni ifodalovchi asosiy iboralarga, masalan, ingliz tilidagi «thank you», «thanks», «Your assistance is much appreciated.» iboralari va ularning o‘zbek tilidagi ekvivalentlari bo‘lgan «rahmat», «minnatdorman» va boshqa madaniy xususiyatlarga ega shakllarga diqqatni jamlaydi. Bu iboralarning tuzilma va semantik jihatlari, shuningdek, rasmiylik, odob-axloq va kontekstga qarab o‘zgarishlarga e‘tibor qaratiladi. Tadqiqot shuningdek, minnatdorchilikni tasavvur qilish va ifodalashda ingliz va o‘zbek tillarini shakllantiruvchi kognitiv va madaniy ramkalarini o‘rganadi. Masalan, ingliz tili ko‘proq bevosita, individualistik minnatdorchilik ifodalari ishlatadi, o‘zbek tili esa ko‘proq murakkab va hurmatli shakllarda minnatdorchilikni ifodalaydi, bu esa ijtimoiy ierarxiyalar va jamoaviy qadriyatlar ta‘sirida bo‘ladi. Shuningdek, tadqiqot bu ikki til o‘rtasidagi sintaktik va pragmatik farqlarni ko‘rib chiqadi, minnatdorchilikni turli kommunikativ muhitlarda, masalan, norasmiy suhbatlarda, rasmiy nutqlarda va yozma ifodalarda qanday ishlatilishini tahlil qiladi. Har ikkala tilda minnatdorchilikni ifodalashda ko‘pincha uchraydigan noverbal ishora va gestlarga alohida e‘tibor qaratiladi, chunki ular umumiy kommunikativ niyatga katta hissa qo‘shadi. Ingliz va o‘zbek tillarida minnatdorchilik qanday leksikalashganini o‘rganish orqali tadqiqot madaniy va lingvistik mexanizmlarini ochib beradi va madaniyatlararo kommunikatsiya va til tipologiyasi haqida chuqurroq tushuncha hosil qilishga yordam beradi.

Аннотация

Данное исследование посвящено лексической типологии единиц, выражающих «благодарность» в английском и узбекском языках, с целью сравнения того, как оба языка кодируют и выражают концепцию благодарности. В исследовании анализируются различные выражения, включая отдельные слова, фразы и устойчивые формы, используемые для передачи признательности, благодарности или долгов в социальных взаимодействиях. В первую очередь исследование фокусируется на ключевых выражениях благодарности в обоих языках, таких как английские фразы «thank you», «thanks», «I appreciate it» и их узбекские эквиваленты, такие как «рахмат», «миннатдорман» и другие культурно специфичные формы. Изучаются структурные и семантические аспекты этих выражений, с акцентом на вариации в уровне формальности, вежливости и контексте. Исследование также рассматривает когнитивные и культурные рамки, которые формируют концептуализацию и вербализацию благодарности в английском и узбекском языках. Например, в английском языке чаще используются более прямые, индивидуалистичные выражения благодарности, в то время как в узбекском языке благодарность часто выражается более сложными и уважительными формами, что связано с социальными иерархиями и коллективистскими ценностями. Кроме того, исследование анализирует синтаксические и прагматические различия между двумя языками, рассматривая, как благодарность выражается в различных коммуникативных контекстах, таких как неформальные беседы, официальные речи и письменные выражения. Особое внимание уделяется невербальным знакам и жестам, которые часто сопровождают выражения благодарности в обоих языках, так как они значительно влияют на общую коммуникативную цель. Изучив, как благодарность лексикализована в английском и узбекском языках, исследование раскрывает культурные и лингвистические механизмы, участвующие в этом процессе, и помогает глубже понять межкультурную коммуникацию и типологию языков.

Abstract

This study explores the lexical typology of units expressing «gratitude» in English and Uzbek, aiming to compare and contrast the ways in which both languages encode and express the concept of gratitude. The research analyzes a range of expressions, including single words, phrases, and fixed formulas used to convey appreciation, thankfulness, or indebtedness in social interactions. The study first examines the key expressions of gratitude in both languages, such as the English phrases «thank you,» «thanks,» and «I appreciate it,» alongside the Uzbek equivalents like «rahmat,»

TILSHUNOSLIK

«minnatdorman,» and other culturally specific forms. The focus is on the structural and semantic aspects of these expressions, with attention to variations in formality, politeness, and context. The research also delves into the cognitive and cultural frameworks that shape the way gratitude is conceptualized and verbalized in these two languages. For instance, English tends to use more direct, individualistic expressions of thanks, while Uzbek may include more elaborate and honorific forms of gratitude, influenced by social hierarchies and communal values. Additionally, the study addresses the syntactic and pragmatic variations between these two languages, analyzing the use of gratitude in different communicative settings, such as casual conversations, formal speeches, and written expressions. Special attention is given to the non-verbal cues and gestures that often accompany expressions of gratitude in both languages, as these contribute to the overall communicative intention. By identifying the similarities and differences in how gratitude is lexicalized in English and Uzbek, the study provides insights into the cultural and linguistic mechanisms of expressing appreciation, contributing to a deeper understanding of cross-cultural communication and language typology.

Kalit soʻzlar: leksik tipologiya, shukr, maʼno kategoriyalari, madaniy eʼtibor, gratitude, rahmat.

Ключевые слова: лексическая типология, благодарность, смысловые категории, культурное внимание, признательность, благодарность.

Key words: lexical typology, gratitude, meaning categories, cultural attention, gratitude, thanks.

KIRISH

Barchamizga maʼlumki, XVIII asrda boshlab filologiya fan sifatida shakllandi. Tilga Sistema sifatida qaray boshlandi. Til va nutq lingvistikasi alohida oʻrganila boshlandi va bu jarayon jadal davom etmoqda. Tillarni chuqur va osson oʻrganishga yordam beruvchi asosiy sohalardan biri bu qiyosiy tipologiya hisoblanadi. Tillarni chuqur qiyoslab oʻrganish ularni rivojlanishiga, yangiliklarni ochilishiga va tez oʻrganilishiga sabab boʻlmoqda.

Bir biriga qardosh boʻlmagan ingliz va oʻzbek tillarini bir biri bilan solishtirib oʻrganish yangi oʻrganilmagan jabhalarini kashf qilish hozirgi kunda rivojlanib qiyosiy tipologiya yoʻnalishini ham rivojlantirilishiga sabab boʻlmoqda. Birliklarni leksik tipologiyasini oʻrganib chiqish, ularni yanada tushunib, ishlatilish maydonlarini bilib olishga sabab boʻladi. Maʼlumki, leksik tipologiyani **leksik tizimlarni taqqoslab, semantik farqlarni** aniqlab ikki tilda birlikni taqqoslab oʻziga xosligini aniqlashimiz mumkin. Leksik tipologiya oʻzi nima va uni oʻrganishdan asosiy maqsadi nimada ekanligini bilib olishimiz kerak. Leksik tipologiya orqali tillarning rivojlanishi, oʻzaro taʼsiri va madaniy xususiyatlari haqida kengroq tasavvurga ega boʻlish mumkin. Yana shuni takidlash joizki, leksik tipologiya — bu tillarning leksik (soʻz boyligi) strukturasi, soʻzlarning maʼnolari, ularning kelib chiqishi, fonetik xususiyatlari va sintaktik rollarini oʻrganadigan soha. U tillarni qiyoslash va ularning umumiy xususiyatlarini aniqlashga yordam beradi. Leksik tipologiya orqali tillarning rivojlanishi, oʻzaro taʼsiri va madaniy xususiyatlari haqida kengroq tasavvurga ega boʻlishimiz uchun ikki tilda keng qoʻllaniladigan “shukronalik” birligini oʻrganishga qaror qildik.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Viktoriya universiteti professori, tilshunos **Lauri Bauerning** yozishicha “Soʻz yasalishi tilshunoslikning eng sirli xodisasidir” [1; 21-b.]. Ona tilidan boshqa tilni (shu jumladan, chet tilini) oʻrganish uchun bu chogʻishtirma metodi xulosalaridan muvaffaqiyat bilan foydalanish mumkin [2; 33-b.]. **John H. McWhorter** «The Power of Babel» asarida leksik tipologiyani tillar oʻrtasidagi semantic va grammatika oʻzgarishlari orqali oʻrganishga qaratdi [3; 56-b.].

Mazkur maqolada ilmiy tadqiqotning tilshunoslik sohasi uchun qoʻllaniladigan qiyosiy-tarixiy, chogʻishtirma va struktural tahlil metodlaridan foydalanildi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Ushbu maqolamizda ingliz va oʻzbek tillarida «shukronalik»ni ifodalaydigan birliklarning leksik tipologiyasini oʻrganib tahlil qildik. Birliklarning leksik tipologiyasini tahlil qilishdan oldin “shukronalik” birligining ikki tilda kelib chiqishini aytib oʻtishimiz kerak. “Shukronalik” soʻzi arabcha “shukr” (شكر) soʻzidan kelib chiqqan boʻlib ot soʻz turkumi hisoblanadi. Bu soʻz yillar davomida xalqimizni yashash tarziga madaniyatiga, soʻzlashuv jarayonida qoʻllanilib chuqur ildiz otib oʻzlashib ketgan hisoblanadi. Oʻzbek tilida bu soʻz odamlar bir biriga katta kichik yaxshiliklari uchun minnatdorchiilikni anglatadi va bu ijobiy his tuygʻularni ifodalaydi. Ingliz tilida shukronalik soʻziga mos keluvchi “gratitude” soʻzi Lotin tilidagi “gratitudo” soʻzidan olingan boʻlib rahmat, minnatdorchiilik kabi maʼnolarni angalatadi. Ikki tilda “shukronalik” birligining leksik tipologiyasini oʻrganmoqchi boʻlsak uning bu tillardagi leksik strukturasi, maʼnosini, ularning kelib chiqishi va sintaktik rollarini oʻrganishimiz kerak. Ikki tilda “shukronalik” birligini qiyoslash va umumiy xususiyatlarini aniqlash tilni chuqurroq oʻrganishimiz yordam beradi.

Shuni takidlashimiz kerakki, leksik tipologiyaning asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat:

Soʻz turkumlari: Har xil tillarda mavjud boʻlgan soʻz turkumlarini taqqoslash (masalan, feʼllar, otlar, sifatlar). Ingliz tilida ishlatiladigan oʻzbek tilidagi shukronalik soʻziga mos keluvchi «Gratitude» soʻzi ot soʻz turkumi hisoblanadi va minnatdorchilik va qanoatni ifodalaydi. Shukronalik soʻzi oʻzlashma soʻz boʻlib arabcha “shukr” (شكر) soʻzidan kelib chiqqan boʻlib, asosan minnatdorchilik qanoat va rahmat degan maʼnolarni anglatadi [4; 310-b.]. Oʻzbek tilida bu soʻz odamlarning bir-birlariga qilgan har qanday yaxshi ishlari va borligi uchun rahmat va minnatdorchilik bildirish jarayonini nazarda tutiladi. Shukronalik soʻzi, asosan, ijobiy his tuygʻularni bildiradi va va u madaniy jihatdan muhim ahamiyatga ega.

Maʼno kategoriyalari: Ingliz va oʻzbek tillarida maʼnolar va ularning ifodalanishi qanday farqlanadi va umumiyliklari qanday boʻlishi mumkinligi haqida soʻz yuritadigan boʻlsak shu xulosalar kelib chiqadi:

Shu bilan birga leksik tipologiya nima va shukronalikni ikki tilda qanday ifodalashimiz mumkin. Avvalambor shuni takidlash joizki, shukronalikni ifodalash universal insoniy tajribadir, ammo uni lingvistik jihatdan amalga oshirish usuli tillar va madaniyatlarda sezilarli darajada farq qilishi mumkin. Ushbu taqqoslashda biz turli til oilalariga mansub ikki tilda (mos ravishda hind-evropa va turkiy tillarda) ingliz va oʻzbek tillarida minnatdorchilik qanday aytilishini oʻrganamiz. Leksik tipologiya ikki tilda minnatdorchilik bildirish uchun ishlatiladigan lugʻat, iboralar va formulali iboralarni oʻz ichiga oladi. Leksik tipologiya orqali tillarning rivojlanishi, oʻzaro taʼsiri va madaniy xususiyatlari haqida kengroq tasavvurga ega boʻlish mumkin. Va ikki tilda birlikni leksik tipologiyasini oʻrganish bu kki til oʻrtasidagi leksik tuzilish va semantik birliklarning oʻxshashliklari va farqlarini tahlil qilishga qaratilgan ilmiy yondashuvdir. Bu turdagi tadqiqotlar, odatda, biror til oʻzaklari yoki soʻzlarning qanday qilib maʼno yaratishi, soʻzlarni qanday tashkil etish va umumiy konseptual tizimlarga bogʻlashni oʻrganishga imkon beradi. Ikki til oʻrtasidagi leksik birliklarning taqqoslanishi, leksikal tipologiyaning bir qismi boʻlib, tillar oʻrtasidagi farqlarni va oʻxshashliklarni aniqlashga yordam beradi.

Ikki tilda shukronalik (gratitude) ifodalovchi birliklar haqida soʻz yuritadiga boʻlsak birinchi navbat bu ikki tilda alohida toʻxtatilib oʻtishimiz joizdir.

Ingliz tilida oddiy soʻzlardan tortib murakkab formulali iboralargacha boʻlgan shukronalik bildirish uchun ishlatiladigan turli leksik elementlar va iboralar mavjud va bu baʼzi asosiy xususiyatlar quyidagilardir:

1. Asosiy lugʻat (minnatdorchilik uchun asosiy soʻzlar):

Thank- minnatdorchilik bildirish uchun ishlatiladigan eng keng tarqalgan feʼl. Misol: «Thank you», «I thank you».

Thanks – “thank”ning norasmiy yoki qisqartirilgan shakli.

Misol: «Thanks!»

Grateful- sifat, Gratitude-ot: minnatdorchilik hissi yoki holatini tasvirlash uchun ishlatiladi.

Misol: «I am very grateful», «My gratitude knows no bounds». Formulaic.

2. Frazologik birlik va ideomalar:

Thank you very much / Thanks a lot: Minnatdorchilik bildirish uchun muloyim, umumiy iboralar.

Misol: «Thank you very much for your help.»

Much appreciated: chuqur minnatdorchilikni tan olish va izhor qilish uchun ishlatiladi.

Misol: «Your assistance is much appreciated».

I owe you one: Minnatdorchilik va yaxshilikni qaytarish niyatini bildiruvchi idiomatik ibora.

Misol: «You really helped me today—thanks! I owe you one».

3. Rasmiy va muloyim iboralar:

I am deeply grateful: Koʻproq rasmiy holatlarda, kuchli minnatdorchilik bildirish.

I can't thank you enough: Minnatdorchilikni soʻzlar bilan toʻliq ifoda eta olmasligini taʼkidlash uchun ishlatiladi.

Misol: «I can't thank you enough for your kindness» [5; 17-b.].

4. Ingliz tilidagi minnatdorchilik ifodasidagi madaniy nuanslar:

Ingliz tilida soʻzlashadigan madaniyatlarda minnatdorchilik koʻpincha bevosita va ogʻzaki tarzda ifodalanadi. Rasmiy «thank you» soʻzidan foydalanish xushmuomalalik va hurmat sifatida koʻriladi, koʻproq tasodifiy sozlamalar kabi norasmiy iboralarni ishlatishi mumkin. «thanks»

TILSHUNOSLIK

«thanks a ton», «thanks a million», kabi frazalar yoki hatto «thanks a billion» kabi boʻrttirilgan shakllar ham minnatdorchilik darajasini taʼkidlash uchun ishlatilishi mumkin.

Oʻzbek tili turkiy til sifatida oʻziga xos lugʻaviy birliklar va madaniy-maʼrifiy iboralarga ega. Bu birliklarga oʻzbek jamiyatida muhim boʻlgan ijtimoiy ierarxiyalar va rasmiy/norasmiy farqlar katta taʼsir koʻrsatadi.

1. Asosiy lugʻat (minnatdorchilik uchun asosiy soʻzlar):

- Rahmat (Rahmat): Oʻzbek tilida minnatdorchilik bildirish uchun asosiy va eng keng tarqalgan soʻz. U rasmiy va norasmiy sharoitlarda qoʻllaniladi.

Misol: «Rahmat» yoki «Rahmat sizga»

Minnatdor: “minnatdor” maʼnosini bildiruvchi sifat shakli boʻlib, chuqurroq minnatdorchilik tuygʻusini ifodalashda keng qoʻllaniladi.

Misol: «Men sizdan minnatdorman».

2. Formulaik iboralarda:

Rahmat sizga: «Rahmat» deyishning rasmiy usuli.

Misol: «Rahmat sizga, yordam berganingiz uchun» (Menga yordam berganingiz uchun rahmat).

Katta rahmat: Chuqur minnatdorchilik bildirish uchun ishlatiladigan ibora, “katta rahmat” deb tarjima qilinadi.

Misol: «Katta rahmat, buni yordamingiz uchun» (Yordamingiz uchun katta rahmat).

Minnatdorman: «Men minnatdorman» deyishning shaxsiy va samimiy usuli.

Misol: «Sizga minnatdorman» (sizdan minnatdorman). [6; 310-b.].

3. Hurmat koʻrsatish:

Rahmatli (Rahmatli): Bu kimgadir hurmat bilan murojaat qilish usuli boʻlib, koʻpincha rasmiyroq muhitda yoki yoshi kattaroq yoki hurmatli lavozimda qoʻllaniladi.

Misol: “Rahmatli otam” (Otam oʻtgan kishini nazarda tutib).

Yordamingiz uchun rahmat: «Yordamingiz uchun rahmat» degan maʼnoni anglatadi va koʻpincha rasmiy va norasmiy kontekstlarda qoʻllaniladi.

4. Oʻzbek minnatdorchiligida madaniy va ijtimoiy kontekst:

Oʻzbekcha minnatdorchilik iboralari koʻpincha ingliz tiliga qaraganda rasmiyroq, ayniqsa ierarxik yoki oilaviy sharoitlarda. Hurmatli unvonlar va sharaflardan foydalanish koʻproq uchraydi.

Oʻzbek madaniyatida minnatdorchilik baʼzan imo-ishoralar (boshini egish kabi) yoki kichik sovgʻalar bilan birga minnatdorchilik belgisi sifatida, ayniqsa anʼanaviy sharoitlarda qoʻllaniladi.

Ingliz va oʻzbek tillaridagi shukronalik birligini leksik taqqoslab ularning oʻrtasidagi tafovut haqida toʻxtalmoqchimiz:

1. Oddiy kunlik nutqimizda va rasmiyatchilikda:

Ingliz tilidagi «Rahmat» yoki «Rahmat» kabi iboralar, Oʻzbekdagi nuansli shakllar qatoriga nisbatan ancha toʻgʻridan-toʻgʻri va norasmiydir. Oʻzbek tilida rasmiy va norasmiy minnatdorchilik ifodalari oʻrtasida sezilarli farq bor, ularga hurmat-ehtirom qoʻshiladi.

2. Feʼl va otdan foydalanish:

English koʻpincha «Thank» feʼli yoki uning variantlarini bevosita minnatdorchilik ifodasi sifatida ishlatadi. Bundan farqli ravishda, Oʻzbek «shukur» deyishning asosiy usuli sifatida «rahmat», “minnatdorchilik” (ot) dan tez-tez foydalanadi va shaxsiy minnatdorchilik hissini bildirish uchun «minnatdorman» feʼli ishlatiladi.

3. Madaniy eʼtibor va hurmat qilishda:

Oʻzbek minnatdorchilik iboralari “ijtimoiy ierarxiya” va “keksalarga hurmat” bilan qattiq shakllangan. Unvonlar va sharaflar koʻpincha minnatdorchilik tiliga kiritilgan.

Ingliz tilida, rasmiy iboralar mavjud boʻlsa-da (masalan, I am deeply grateful), minnatdorchilik odatda oddiyoq va koʻpincha ijtimoiy ierarxiyadan mustaqildir.

4. Minnatdorchilik bildirishning koʻpaytirilib aytilinishi:

Ingliz tilida turli xil idiomatik iboralar va mublagʻalar (masalan, «Thanks a ton» «I owe you one») mavjud boʻlib, ular koʻproq shaxsiy yoki tasodifiy minnatdorchilik shakllariga imkon beradi.

Oʻzbek tili sodda va formulali iboralarga ega boʻlsa-da, koʻpincha “katta” kabi oʻzgartirgichlar va madaniy amaliyotlar orqali urgʻu qoʻshadi.

Ingliz va o'zbek tillarida minnatdorchilik bildirish uchun boy tizimlar mavjud bo'lsa-da, shukronalikni kontseptsiyalash va ifodalash usullari madaniy qadriyatlar, ijtimoiy me'yorlar va til tuzilmalariga ko'ra farq qiladi. Ingliz tili ko'proq moslashuvchan va norasmiy bo'lib, tasodifiydan rasmiygacha keng ko'lamlil iboralarni qo'llash imkonini beradi. O'zbek tili esa o'zbek tilida so'zlashuvchi dunyoda ijtimoiy tuzilmaning ahamiyatini aks ettiruvchi rasmiy ibora va unvonlarga ko'proq tayangan holda hurmat va ierarxiyaga urg'u beradi [4; 295-b.].

Ingliz tilida minnatdorchilik iboralari oddiy «gratitude»dan tortib «I am deeply grateful» kabi murakkabroq iboralar yoki «I owe you one» kabi idiomatik shakllargacha bo'ladi. Bu leksik birliklar rasmiyatchilik, emotsional intensivlik va ijtimoiy kontekstga ko'ra farqlanadi. Tadqiqot ushbu iboralarning turli registrlarda qanday ishlashini, tasodifiy nutqdan tortib rasmiy nutqgacha, va ularning ijtimoiy aloqalarni o'rnatish va xushmuomalalikni saqlashdagi rolini o'rganadi.

Aksincha, turkiy ildizlarga ega o'zbek tilida hurmat, ierarxiya va ijtimoiy me'yorlarga asoslangan madaniy amaliyotlarda chuqur ildiz otgan "rahmat", "borligingiz uchun shukur" kabi minnatdorchilikning o'ziga xos leksik iboralari mavjud. Maqolada minnatdorchilikning oddiy ifodalargina emas, balki o'zbek tilida minnatdorchilikning ifodalanishiga hurmat, ijtimoiy rollar va oilaviy munosabatlar qanday ta'sir etishi ham o'rganiladi. "katta rahmat" va "yordamingiz uchun rahmat" kabi so'z birikmalarining qo'llanishi ularning semantik jilolari va hissiy salmog'ini tushunish uchun tahlil qilinadi.

Tadqiqotda har ikki tildagi minnatdorchilik iboralarining semantik, sintaktik va pragmatik jihatlari chuqur o'rganiladi, ularning o'xshash va farqli tomonlari qiyoslanadi. Shuningdek, u ijtimoiy muloqotda minnatdorchilikning o'rni, uning ijtimoiy hamjihatlikni mustahkamlashdagi ahamiyati hamda lug'at ingliz tilida so'zlashuvchi va o'zbek tilida so'zlashuvchi jamiyatlarda xushmuomalalik, hurmat va o'zaro munosabat kabi madaniy qadriyatlarni qanday aks ettirishini o'rganadi.

Ushbu leksikalarni tahlil qilish orqali tadqiqot shukronalik nafaqat lingvistik tarzda ifodalanishini, balki shaxslararo munosabatlarga, ierarxiyaga va o'zaro yordamga bo'lgan madaniy munosabatlarni qanday aks ettirishini chuqurroq tushunishga yordam beradi. Topilmalar hissiyotlarni ifodalashning lingvistik xilma-xilligi, ijtimoiy lingvistika, madaniyatlararo muloqot va tarjimashunoslikda potentsial qo'llanilishi haqida tushuncha beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ushbu tadqiqot ingliz va o'zbek tillarida shukronalikni bildiruvchi leksik birliklarni qiyosiy tahlil qilib, til, madaniyat va tuyg'u o'rtasidagi murakkab munosabatlarga oydinlik kiritib, turli til va madaniyatlarda odamlarning ijobiy o'zaro munosabatlarini rivojlantirishda shukronalikning ahamiyatini ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Bauer L. English Word-formation. – Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1983. – 21 p.
2. Bernard Cormie. Language universals and linguistic typology The University of Chicago press, 1989. – 33 p.
3. Boers F., Demecheleer M. Metaphor and metonymy in business discourse / Journal of Pragmatics, 33(3), 2001. – P. 431-452.
4. Charteris-Black J. The communication of financial concepts through metonymy / English for Specific Purposes, 23(3), 2004. – P. 295-311.
5. **John H. McWhorter**. The Power of Babel. – 2001. – 56 p.
6. Tottoli Roberto. The Thanksgiving Prostration («sujūd al-shukr») in Muslim Traditions. Bulletin of the School of Oriental and African Studies, University of London. 61 (2). Cambridge University Press, 1998. – P. 309–310.